

การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย ลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้: กรณีโรงเรียนในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
Study and Development of the Learning Activity Model according
to Moderate Class More Knowledge Policy:
A Case Study of Schools in Bang Khla District, Chachoengsao Province

ผู้วิจัย ทิพย์วิมล วงแก้วทิรัญ^{1,2}

Thipwimol Wangkaewhiran
thipwimol.wan@gmail.com

พรทิพย์ อ้นเกษม³

Pornthip Onkasem

ดรณภพ เพียรจัด⁴

Darunbhop Pianjud

เกษมพัฒน์ พูลสวัสดิ์⁵

Kasempat Poolsawas

ประภาพร ชนะจินะศักดิ์⁶

Prapaporn Chanajeenasak

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และ 2) พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่เหมาะสมของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 21 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 42 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1) ผลของกระบวนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จำแนกผลการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 2) การบริหารจัดการเวลาเรียน 3) ลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

2) ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และปัจจัย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

⁴ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

⁵ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

⁶ อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

สนับสนุน ในการนำรูปแบบไปใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ มี 5 ชั้น คือ ชั้นตอนที่ 1 การสำรวจ ความรู้เดิม ชั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ชั้นตอนที่ 3 การวางแผนออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ชั้นตอนที่ 4 การดำเนินการและกำกับตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ และ ชั้น ตอนที่ 5 การสรุปองค์ความรู้ ทั้งนี้พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนพบว่า ทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และพบว่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของรูปแบบกับ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบกับการวัดและประเมินผล มีความ สอดคล้องในระดับมากที่สุดโดยผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ นโยบายทางการศึกษา

Abstract

This research was aimed to 1) study the effects of the classroom management through learning activities according to ‘Moderate Class, more knowledge’ policy among the primary schools and the primary-junior high schools in Bang Khla District, Chachoengsao and 2) develop the learning activity model according to ‘Moderate class, more knowledge’ activity in Bang Khla District, Chachoengsao Province. The samples were 42 school administrators and teachers from 21 schools-2 people from each school. The finding revealed as follows:

1) The results from study could be classified into four category: 1) the readiness of schools prior to the application of ‘Moderate class, more Knowledge’ activity, 2) the class management, 3) the characteristics of ‘Moderate Class, More Knowledge’ activity and 4) opinions on the present and desirable traits of ‘Moderate Class, More Knowledge’ activity.

2) For the results of the development of learning activity according to ‘Moderate class, more knowledge’ policy, it could be classified into five elements: principle, objective, learning process, measurement and evaluation. Its implementation could be classified into five stages: the survey of background, the determination of learning goals, the planning on learning activity design for new bodies of knowledge, the conduction and inspection of learning process and the knowledge summary. For the result of the quality of ‘Moderate Class, More Knowledge’ activity inspected by 3 experts, it was found that all elements were suitable at the highest level. Also, it was found that the accordance of the objectives of model and process of learning process and measurement and valuation were in accordance at the highest level. All experts’ opinion was unanimously appeared in the same direction.

Keywords : Learning Activity Model, Moderate Class, More Knowledge, Educational Policy

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเปรียบเสมือนการวางรากฐานสำคัญให้กับคนในชาติ การจัดการศึกษาในระดับดังกล่าวจึงมักถูกมองว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญมีหลายหน่วยงานเข้ามาให้การสนับสนุนหรือร่วมกำหนดนโยบายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สำหรับปีการศึกษา 2558 นั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลหลากหลายประการ จากการศึกษาเอกสารคู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559) ได้อ้างถึง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำรัสในเรื่องการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องดูภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มี การนำองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา และหัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จี ปุ ลิ หมายถึง การฟัง การคิด การถาม และการเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนักปราชญ์และบัณฑิต อีกทั้งยังจะเป็นเทคนิคในการช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แก่มากขึ้น โดยทรงมีพระราชดำรินำทั้งสองเรื่องมาใช้ในการจัดการศึกษาแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม นโยบายหนึ่งของรัฐบาล คือ การลดเวลาเรียน ภาควิชาการลงแต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็ดๆ ควรเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่าครูต้องใช้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สาระที่ต้องรู้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากนโยบายการลดเวลาเรียนดังกล่าว จึงนำมาสู่การปฏิบัติโดยกำหนดให้โรงเรียนเรียนภาควิชาการถึงเวลาบ่ายสองโมงครึ่ง หรือเวลา 14.30 น. แต่เวลาที่โรงเรียนเลิกเรียนยังคงเหมือนเดิมตามกำหนดของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมักจะเป็นช่วงบ่ายสี่โมง หรือเวลา 16.00 น. ดังนั้นช่วงระยะเวลาว่างหลังเลิกเรียนจนกว่านักเรียนจะกลับบ้านซึ่งนักเรียนยังคงอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และที่สำคัญควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง ซึ่งเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง การจัดกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะห้องเดียวกันหรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมสามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้เด็กๆ รู้จักปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัย โดยเป็นการจำลองสภาพจริงใน สังคมให้เด็กได้เรียนรู้ ซึ่งจะยิ่งช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับเด็กไทยต่อไป การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกรอบวิสัยทัศน์ ด้านการศึกษาเพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของไทยนั้น สอดคล้องกับของหลายประเทศที่เป็นผู้นำด้านการศึกษาของโลกที่เห็นพ้องกันกับแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 เรื่องของจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐาน การประกอบสัมมาอาชีวะ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะ ชีวิตที่ใช้ได้จริงกับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน รัฐ และประเทศชาติและโลกซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลง

เป็นที่ประจักษ์ว่าคนที่มีความรู้ และทักษะในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้เท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จากผลการ

สังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร และผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่างๆ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการประเมินผล ผู้เรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนใช้เวลาจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เป็นเวลา 7 หรือ 8 ชั่วโมงต่อวัน เด็กคิดไม่เป็นวิเคราะห์ไม่ได้ ขาดทักษะชีวิต อัดแน่นเนื้อหาวิชาการมากกว่าให้เรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กนักเรียนมีภาระงาน การบ้านมากเกินไป หรือต้องนำการบ้านไปทำที่บ้าน เด็กมีภาวะเครียด และต้องเรียนพิเศษมาก จากที่กล่าวข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้น้อมนำพระราชดำรัสของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มาสู่การปฏิบัติในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและมีความสุขในการเรียนรู้อย่างแท้จริง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559)

จากที่กล่าวมา คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มีบทบาทในการทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียน เล็งเห็นความสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับสถาบัน อุดมศึกษาในชุมชนเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา จึงได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยกำหนดกรณีศึกษาโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ให้บริการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ด้วยเหตุผลที่ว่ากระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาที่แท้จริงต้องเกิดจากการลงมือปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อมีการลงมือปฏิบัติโดยหน่วยงานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่แล้ว สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยผลิตและพัฒนาครูจึงควรมีส่วนช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นองค์ความรู้ในการผลิตครูให้กับสถาบันและเป็นประโยชน์ต่อการขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้อย่างเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่เหมาะสมของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย สรุปลงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 และของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 21 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนของที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 21 โรงเรียน ในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 42 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 1) ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 2) ตัวแปรตาม ได้แก่
 - (1) ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- (2) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. พื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีลักษณะเป็นรายการข้อคำถาม มีแนวทางการให้คะแนนที่พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความสำเร็จการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การแปลผลระดับความสำเร็จ ดังนี้

3.51 – 5.00	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและเกณฑ์การให้คะแนนระดับความสำเร็จ ที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนี ความสอดคล้องที่พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เท่ากับ 1 ทุกข้อ

2. แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

4	หมายถึง	มีความเห็นว่ามีเหมาะสม/สอดคล้องระดับมากที่สุด
3	หมายถึง	มีความเห็นว่ามีเหมาะสม/สอดคล้องระดับมาก
2	หมายถึง	มีความเห็นว่ามีเหมาะสม/สอดคล้องระดับปานกลาง
1	หมายถึง	มีความเห็นว่ามีเหมาะสม/สอดคล้องระดับน้อย

แบบประเมินที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นการประเมินและเป้าหมายของการประเมิน ความสอดคล้องเท่ากับ 1 ทุกข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแนวทางการประเมินความพึงพอใจจากเอกสาร ตำรา วารสาร และบทความทางการศึกษาต่าง ๆ
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการประสานโรงเรียนและกำหนดวันเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่รับผิดชอบการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียน และทำการประเมินความสำเร็จการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ร่วมกับผู้บริหารและครู
4. ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลของกระบวนการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ด้วยการใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา
2. วิเคราะห์ความสำเร็จการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา
3. วิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จากการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ : กรณีโรงเรียนในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลของกระบวนการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียน จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนก่อนดำเนินการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 2) การบริหารจัดการเวลาเรียน 3) ลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1.1 การเตรียมก่อนดำเนินการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นการดำเนินการของโรงเรียนหลังจากเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจงแนวทางการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เพื่อ

เตรียมการสำหรับการจัดกิจกรรมก่อนเปิดเทอมประกอบด้วย การดำเนินการ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) มีการส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สู่การปฏิบัติแก่ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่อการปฏิบัติได้
- 3) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน หน่วยงานอื่นๆ เป็นต้น มีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
- 4) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
- 5) มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียนของโรงเรียน และจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แต่ระดับชั้น
- 6) ครูมีการออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และ
- 7) มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้พบว่าโรงเรียนจำนวน 2 โรงเรียนที่ไม่ได้เตรียมการในส่วนที่กล่าวมาเนื่องจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แต่ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ข้อมูลว่าได้มีการจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติสอดแทรกอยู่ในรายวิชาต่างๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2 การบริหารจัดการเวลาเรียน เป็นการสังเคราะห์รูปแบบการจัดตารางเรียนเพื่อจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในแต่ละระดับชั้น คือ ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พบว่าแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนเพื่อจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียน ประกอบด้วย 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียน 1,000 ชั่วโมง/ปี ตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดังนั้น ใน 1 วัน ใช้เวลา 5 ชั่วโมง เรียนตามหลักสูตร โดยช่วงเวลาของการเรียนและทำกิจกรรมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเวลาเริ่มเรียน คือ 1) เริ่ม 8.30 – 14.30 น. และใช้เวลาช่วง 14.30 – 15.30 น. ทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และ 2) เริ่ม 9.00 – 15.00 น. และใช้เวลาช่วง 15.00 – 16.00 น. ทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบแรกคือจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในช่วงเวลา 14.30 – 15.30 น.

รูปแบบที่ 2 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนเกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี ดังนั้น จึงใช้วิชาที่มีอยู่มาจัดกิจกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับแนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ คือ 1) เริ่ม 8.30 – 14.30 น. และใช้เวลาช่วง 14.30 – 15.30 น. ทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และ 2) เริ่ม 9.00 – 15.00 น. และใช้เวลาช่วง 15.00 – 16.00 น. ทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบที่สองคือจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในช่วงเวลา 15.00 – 16.00 น.

รูปแบบที่ 3 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเวลาเรียนเกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี ดังนั้น จึงลดเวลาเรียนจากเดิมเป็นรายชั่วโมง เหลือ 50 นาที โดยจะเริ่มเรียน 8.30 – 14.30 น. ซึ่งจะได้ 6 คาบ เรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร และใช้เวลา 14.30 – 15.30 น. ในการทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

1.3 ลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ทั้งสิ้น 15 กลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วย 1) งานช่าง 2) การพัฒนาภาษาและการสื่อสาร 3) การทำอาหาร ขนม และเครื่องดื่ม 4) กีฬา นันทนาการ และการส่งเสริมสุขภาพ 5) งานศิลปหัตถกรรม 6) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี 7) ดนตรีและสุนทรียภาพ 8) นาฏศิลป์ 9) งานเกษตร 10) การพัฒนาทักษะการคิด 11) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 12) การส่งเสริมด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 13) การเสริมความงาม 14) การพัฒนาทักษะชีวิต และ 15) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการพัฒนาสมอง (HEAD) จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ประเด็นพิจารณา	n = 42					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	S.D.	แปลผล		S.D.	แปลผล	
ด้านการพัฒนาสมอง (HEAD)						
1. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของนักเรียน	3.66	.81	มาก	4.19	.74	มาก
2. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ	3.47	.77	ปานกลาง	4.30	.69	มาก
3. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ	3.55	.88	มาก	4.20	.72	มาก
4. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง	3.76	.98	มาก	4.31	.75	มาก
5. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาต่อยอดจากการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	3.46	.83	ปานกลาง	4.31	.70	มาก
เฉลี่ยรวม	3.58	.56	มาก	4.26	.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการพัฒนาสมอง (Head) พบว่าการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง ส่วนความเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาต่อยอดจากการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการพัฒนาจิตใจ (HEART) จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ประเด็นพิจารณา	n = 42					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	S.D.	แปลผล		S.D.	แปลผล	
ด้านการพัฒนาจิตใจ (HEART)						
1. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริม และปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึก การทำประโยชน์ต่อสังคม มีจิตสาธารณะ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและส่วนรวม	3.75	.94	มาก	4.25	.94	มาก
2. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริม และปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	3.80	.95	มาก	4.31	.91	มาก
3. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมการมีวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต การเสียสละ ความอดทน ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความกตัญญู	3.89	.93	มาก	4.30	.86	มาก
4. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริม และปลูกฝังความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และหวงแหนสมบัติของชาติ	3.68	.95	มาก	4.14	.89	มาก
เฉลี่ยรวม	3.78	.72	มาก	4.25	.69	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการพัฒนาจิตใจ (Heart) จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริมการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การเสียสละ ความอดทน ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความกตัญญู ส่วนความเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริม และปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รองลงมา ได้แก่ ส่งเสริมการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การเสียสละ ความอดทน ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความกตัญญู และการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริม และปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึก การทำประโยชน์ต่อสังคมมีจิตสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและส่วนรวม ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการปฏิบัติ (HAND) จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ประเด็น	n = 42					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	S.D.	แปลผล		S.D.	แปลผล	
ด้านการปฏิบัติ (HAND)						
1. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตอบสนองความสนใจ ความถนัดและความ ต้องการของนักเรียน	3.86	.95	มาก	4.32	.82	มาก
2. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทำให้นักเรียนได้นำความรู้ ความสามารถ เทคนิค และวิธีการต่างๆ จากครูผู้สอนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ให้สำเร็จได้	3.94	.92	มาก	4.34	.82	มาก
3. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทำให้นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาในชีวิต ประจำวันให้กับตนเองได้ เช่น ปัญหาการเรียน สุขภาพ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น	3.73	.84	มาก	4.12	.90	มาก
4. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีความ คิดสร้างสรรค์ และเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงาน	3.77	.90	มาก	4.17	.90	มาก
เฉลี่ยรวม	3.83	.66	มาก	4.23	.66	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการปฏิบัติ (Hand) จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ทำให้นักเรียนได้นำความรู้ความสามารถ เทคนิค และวิธีการต่างๆ จากครูผู้สอนมาใช้ในการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ ส่วนความเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทำให้นักเรียนได้นำความรู้ ความสามารถ เทคนิค และวิธีการต่างๆ จากครูผู้สอนมาใช้ในการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ รองลงมา ได้แก่ ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียน พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ และเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านสุขภาพ (HEALTH) จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ประเด็น	n = 42					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	S.D.	แปลผล	S.D.	แปลผล	S.D.	แปลผล
ด้านสุขภาพ (HEALTH)						
1. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทำให้นักเรียนได้ออกกำลังกายผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.93	.99	มาก	4.32	.88	มาก
2. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ทำให้นักเรียนมีสุขภาพกายแข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี	3.71	.95	มาก	4.21	.94	มาก
3. การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ นักเรียนมีการเคลื่อนไหวตามหลักการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ตลอดจนการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง	3.70	.97	มาก	4.19	.90	มาก
เฉลี่ยรวม	3.78	.79	มาก	4.24	.75	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านสุขภาพ (Health) จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทำให้นักเรียนได้ออกกำลังกายผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนความเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทำให้นักเรียนได้ออกกำลังกายผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รองลงมา ได้แก่ ทำให้นักเรียนมีสุขภาพกายแข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี และนักเรียนมีการเคลื่อนไหวตามหลักการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ตลอดจนการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาแบบการจัดการจัดการการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนในการนำรูปแบบไปใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการจัดการการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความรู้เดิม ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการและกำกับตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ และ ขั้นตอนที่ 5 การสรุปองค์ความรู้ ทั้งนี้พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการจัดการการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน พบว่า ทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และพบว่า ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของรูปแบบกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียน

รู้ของรูปแบบฯกับการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดโดยผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ : กรณีโรงเรียนในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 ระบุว่าเพื่อศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 2) การบริหารจัดการเวลาเรียน 3) ลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ พบว่า มีผลการวิจัยที่น่าสนใจ ดังนี้

1.1 ในด้านการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ นั้น พบว่าโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจัดการเตรียมความพร้อมใน 7 องค์ประกอบ คือ (1) มีการส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติได้ (3) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน หน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ (4) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน (5) มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียนของโรงเรียนและจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แต่ละระดับชั้น (6) ครูมีการออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และ (7) มีระบบการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การเตรียมความพร้อมใน 7 ด้าน ดังกล่าวสอดคล้องกับการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ปรับการบริหารจัดการหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ดังนี้ (1) ปรับโครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษา มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน 1,000 ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน 1,200 ชั่วโมงต่อปี (2) กำหนดตัวชี้วัดที่ต้องรู้และควรรู้ ของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ภาระงาน/ชิ้นงาน ลดเวลาเรียนและเป็นกรอบในการประเมินผลผู้เรียนระดับชาติ (3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์อย่างเข้มข้น (4) ปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ให้มุ่งเน้นเป้าหมายดังนี้ (4.1) พัฒนา 4H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง) Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) (4.2) ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมที่งามของคนไทย (4.3) พัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 (4.4) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ตามแนวการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) (4.5) ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ (5) ให้เวลาของการจัดกิจกรรมเพิ่ม

เวลาร่วมอยู่ในโครงสร้างเวลาเรียนตามที่กำหนดในข้อ 1 และ (6) กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ มีทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้เลือกเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2559) ที่ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การเตรียมความพร้อมของผู้สอน และการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

1.2 ลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ สามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ทั้งสิ้น 15 กลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วย (1) งานช่าง (2) การพัฒนาภาษาและการสื่อสาร (3) การทำอาหาร ขนม และเครื่องดื่ม (4) กีฬา นันทนาการ และการส่งเสริมสุขภาพ (5) งานศิลปะทัศนกรรม (6) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี (7) ดนตรีและสุนทรียภาพ (8) นาฏศิลป์ (9) งานเกษตร (10) การพัฒนาทักษะการคิด (11) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (12) การส่งเสริมด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (13) การเสริมความงาม (14) การพัฒนาทักษะชีวิต และ (15) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ดังกล่าว สอดคล้องกับที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558: 4-5) ได้สรุปไว้ว่าการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หรือ Teach Less, Learn More ควร มีหลักการที่สำคัญ คือ (1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม สร้างเสริมคุณลักษณะ ค่านิยมที่ดีงาม และความมีน้ำใจต่อกัน (2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลักองค์ 4 แห่งการศึกษา ได้แก่ (2.1) ด้านพุทธิศึกษา คือ ความรอบรู้วิชาการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตการศึกษา และการเรียนรู้ (2.2) ด้านจริยศึกษา คือ การมีศีลธรรมจรรยาที่ดี มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และมีสานึกที่ดีต่อส่วนรวม (2.3) ด้านหัตถศึกษา คือ ความรู้และทักษะในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าของการทำงาน (2.4) ด้านพลศึกษา คือการมีสุขภาพแข็งแรง การกินอาหารที่ถูกต้อง และการออกกำลังกายให้เหมาะสม รวมทั้งความสะอาด และสุขาภิบาลด้วย (3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนองตอบความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนทุกคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีประสบการณ์ตรง สร้างความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างมีความสุข (5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ใช้ชุมชนภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศรอบตัวเป็นแหล่งเรียนรู้ (6) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน คิดวิเคราะห์ อภิปราย สรุปความรู้ นำเสนอ จุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมุ่งมั่นเพื่อแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรม (7) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและ (8) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นการเรียนรู้ในระหว่างการทำงานที่ทุกคนในทีมเน้นความเป็นระบบ มีวิจรณ์ญาณร่วมกันตลอดเวลาที่กำลังทำอะไร จะทำให้ดีขึ้นอย่างไร แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และ (9) จัดกิจกรรมเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นการประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้

เทคนิควิธีการประเมินสภาพจริงที่หลากหลายที่ให้ความสำคัญกับการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) วิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้สำคัญ ที่สนับสนุนแนวคิดการจัดการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้นตามหลักการสำคัญ คือ (1) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และผู้เรียนแต่ละคนสร้างความรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน รวมทั้งอาจแตกต่างกับแนวทางของผู้สอน (2) ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสร้างความรู้ใหม่และผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้และประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน (3) การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีประสบการณ์ตรง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของผู้เรียนมีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ใหม่ (4) ครูมีบทบาทในการจัดบริบทการเรียนรู้ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ กระตุ้นสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการสร้างความรู้ และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในทุกๆ ด้าน

2. จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 ที่ระบุว่า เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่เหมาะสมของโรงเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนในการนำรูปแบบไปใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความรู้เดิม ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการและกำกับตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ และ ขั้นตอนที่ 5 การสรุปองค์ความรู้ ทั้งนี้พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน พบว่า ทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และพบว่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของรูปแบบกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบกับการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดโดยผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน น่าจะเป็นเพราะองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริง จากผลการวิจัยดังกล่าวน่าจะเป็นผลจากการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ สอดคล้องกับการให้ที่คณะเกี่ยวกับรูปแบบที่ดีของ Keeves (1988: 560) ที่กล่าวถึงรูปแบบ (model) ที่ใช้ประโยชน์ได้ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (structural relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบรวมๆ (associative relationship) ด้วยคุณลักษณะดังกล่าวจึงส่งผลให้รูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ เป็นที่ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญทุกคน การสร้างรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีองค์ประกอบ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภัญญา งามบรรจง (2559) ที่ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้จากเอกสารงานวิจัยและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและนักเรียนจากสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และขั้นตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบการ

จัดกระบวนการเรียนรู้ ขยายผล และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลการวิจัยได้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล 5) ปัจจัยสนับสนุน 6) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ โดยในกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เกิดแรงบันดาลใจ (Inspire) ขั้นที่ 2 เลือกสนใจตามถนัด (Choose) ขั้นที่ 3 เป้าหมายชัดเจนปฏิบัติตามแผน (Aim & Act) ขั้นที่ 4 สะท้อนแก่นการเรียนรู้ (Reflect) ขั้นที่ 5 การยกระดับสู่คุณภาพ (Enhance) ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าครูมีความคิดเห็นหลังทดลองใช้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ได้จริง มีกระบวนการที่เป็นขั้นตอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ควรดำเนินการใน 3 ระดับคือ (1) ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.2 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีช่องทางการสื่อสาร เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญที่แท้จริงของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ รวมถึงสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่สถานศึกษา รวมทั้งการพัฒนาครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

1.3 ระดับสถานศึกษา ควรดำเนินการวิจัยและพัฒนาต่อยอดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะของการนิเทศ กำกับติดตาม เน้นกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง (coaching and mentoring) ของสถานศึกษา และต่อยอดการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดของรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และศึกษาผลการใช้ด้วยการกำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตาม อย่างหลากหลาย เช่น เพศ วัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามบริบทของลักษณะกิจกรรมที่พัฒนาด้านสมอง ด้านจิตใจ ด้านการปฏิบัติ และด้านสุขภาพ

บรรณานุกรม

- จุฑามาศ สุธาพจน. (2559). แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุกัญญา งามบรรจง. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ และมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. แหล่งที่มา : <http://www.facebook.com/permalink.php?id=273>, 16 เมษายน 2559.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2559). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Keeves P.J. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford : Pergamon Press.